

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΕΛΕΝΗ ΖΑΡΟΥΛΙΑ
Βουλευτής Β' ΑΘΗΝΩΝ

4/104
7.12.18

ΠΡΟΣ:

- 1) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
- 2) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ: «Απαράδεκτη η απόφαση καταχώσεως του Ναού της Αφροδίτης στο κέντρο της Θεσσαλονίκης»

Σε μια απαράδεκτη και επαίσχυντη δήλωση, που ανακλά την καταφρόνηση και την ωμή αδιαφορία των κρατικών μηχανισμών για την ελληνική κληρονομιά, προέβη ο προϊστάμενος του τμήματος Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, ο οποίος κατέστησε ξεκάθαρο ότι δεν θα αναδειχθεί ο Ναός της Αφροδίτης που έχει βγει στο φως στην πλατεία Αντιγονιδών, στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα η ΙΣΤ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του υπουργείου Πολιτισμού απεφάσισε να ακολουθηθεί η διαδικασία καταχώσεως του, υψίστης πολιτισμικής και αρχαιολογικής σημασίας, υστεροαρχαϊκού οικοδομήματος που ήρθε στο φως μεταξύ δύο πολυκατοικιών στη συμπρωτεύουσα, λόγω της «εξαιρετικώς κοστοβόρας ενδεχόμενης προσπάθειας in situ ανάδειξης του ναού», μέρη του οποίου εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο. Επίσης ο προϊστάμενος της Εφορείας, Σταύρος Λιούτας, δηλώνει σκόνη πως η μελέτη του καθηγητή του ΑΠΘ, Γιώργου Καραδέδου, για την

αναστήλωση του ναού, δεν έχει κατατεθεί επισήμως στην Εφορεία, προκειμένου να αξιολογηθεί.

Ο Ναός της Αφροδίτης χρονολογείται στα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ. με αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. Σύμφωνα με την αρχαιολογική έρευνα είναι εξάστυλος. Το συνολικό του ύψος εκτιμάται πως ξεπερνούσε τα 10 μέτρα (το ύψος των κιόνων που βρέθηκαν ήταν περίπου επτά μέτρα), ενώ ο ναός εκτείνεται προς τα δυτικά, κάτω από την ασφαλτο της οδού Καραολή και Δημητρίου μέχρι και το συντριβάνι της πλατείας Αντιγονιδών. Ο Ναός είχε κατασκευαστεί αρχικώς στην Αινεία, την πόλη που ίδρυσε ο Αινείας, εκεί που βρίσκεται σήμερα η Μηχανιώνα, και μετεφέρθη στο σημείο των ρωμαϊκών ιερών (σημερινή Αντιγονιδών) κατά τα μέσα του 1ου αιώνα μ.Χ., λειτουργώντας ως χώρος λατρείας των Ρωμαίων αυτοκρατόρων, του Δία Αιγιόχου και της Θεάς Ρώμης, όπως προκύπτει από τα τέσσερα αγάλματα που βρέθηκαν κατά τη διάρκεια των ανασκαφών.

«Η κατάχωση είναι ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης του ναού. Δεν μπορεί να γίνει κάτι άλλο, όπως να σκαφτεί ο δρόμος κάτω από την πλατεία. Είναι πολύ μεγάλοπνοο και κοστοβόρο ένα τέτοιο σχέδιο. Τα μέλη του ναού είναι στο αρχαιολογικό μουσείο, δεν μπορούμε να τα μεταφέρουμε στον φυσικό χώρο», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Λιούτας.

Ο προϊστάμενος δε της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, Γιώργος Σκιαδαρέσης, διευκρίνισε πως η κατάχωση του ναού θα είναι μερική και προσωρινή, μέχρι να ξεκαθαριστεί εάν και με ποιον τρόπο μπορεί αυτός να αναδειχθεί: *«Υπάρχει η μελέτη του κ. Καραδέδου, την οποία θα μπορούσαμε να εξετάσουμε, αλλά μπορούμε να δούμε*

και άλλες προτάσεις. Σε κάθε περίπτωση, μέσα στους επόμενους μήνες θα προχωρήσουμε στην αντικατάσταση της περίφραξης, ενώ θα συνεχίσουν οι καθαρισμοί.»

Αξιίζει να σημειωθεί ότι για να γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες πρέπει πρώτα να περατωθεί η δικαστική διαμάχη για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου (στο οποίο βρίσκεται το ανατολικό μέρος της κρηπίδας του Ναού) που ανακαλύφθηκε κατά τη διάρκεια κατεδάφισης οικοδομής το 2000 (η ύπαρξη του ναού ήταν γνωστή από το 1936, όταν και κατασκευάστηκε η προαναφερθείσα οικοδομή). Εδώ όμως και αρκετά χρόνια, από το 1966, αρχιτεκτονικά μέλη του Ναού εκτίθενται στο αρχαιολογικό μουσείο της Θεσσαλονίκης.

Η απόφαση της Εφορείας Αρχαιοτήτων για κατάχωση του οικοπέδου έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις από συλλόγους, οι οποίοι ζητούν την πλήρη ανάδειξη του μνημείου. Πρόκειται για ένα λαμπρό αρχιτεκτονικό επίτευγμα, και σε καμία περίπτωση δε νοείται να υποστεί κατάχωση, διότι τέτοιες αποφάσεις και πρακτικές αντιβαίνουν την προαγωγή της αρχαιολογικής μελέτης, δε συνάδουν με το πνεύμα της επιστημονικής έρευνας και αποτελούν περιτράνως κατασχώνη για ένα κράτος Δικαίου.

Κρίνεται ως αδήριτη αναγκαιότητα λοιπόν να αναστηλωθεί και να αναδειχθεί ο Ναός της Αφροδίτης, να αποτελέσει αντικείμενο ιστορικής και αρχαιολογικής μελέτης και να καταστεί βεβαίως πόλος έλξεως τουριστικού ενδιαφέροντος. Το υπουργείο Πολιτισμού οφείλει να ανταποκριθεί στο θεσμικό του ρόλο, να αναδεικνύει κάθε πτυχή του εκπάγλου ελληνικού πολιτισμού και να διαφυλάσσει κατά το μέγιστο

δυνατό τρόπο την αρχαία, βυζαντινή και νεότερη ελληνική κληρονομιά.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι υπουργοί:

- 1) Δεδομένου ότι ο τρόπος εκθέσεως, μερών του Ναού, εντός των περιοριστικών διαστάσεων του μουσείου, δεν συνιστά αναστήλωση, θα αναδειχθεί και θα αναστηλωθεί το μνημείο μέσα στο ίδιο του το περιβάλλον, όπως επιβάλλουν οι Διεθνείς Χάρτες για την αποκατάσταση των Μνημείων;
- 2) Πότε θα κατατεθεί επισήμως η εκπονηθείσα μελέτη του καθηγητή του ΑΠΘ, Γιώργου Καραδέδου στην Εφορεία, για την αναστήλωση του ναού, προκειμένου να αξιολογηθεί; Γιατί ως τώρα δεν έχει διενεργηθεί;
- 3) Πότε θα ολοκληρωθεί η διαδικασία της χρονοβόρας απαλλοτριώσεως του εν λόγω οικοπέδου, δεδομένου ότι επείγει η αναστήλωση και ανάδειξη του Ναού, λόγω της εκθέσεως αυτού στη διαβρωτική και φθοροποιό επίδραση της υγρασίας και του χρόνου;
- 4) Τι ακριβώς εννοεί ο προϊστάμενος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης με τη δήλωσή του ότι «η κατάχωση του ναού θα είναι μερική και προσωρινή, μέχρι να ξεκαθαριστεί εάν και με ποιον τρόπο μπορεί αυτός να αναδειχθεί»; Υπάρχει πρόθεση πλήρους εγκαταλείψεως του μνημείου στο έλεος της φθοράς;

Αθήνα, 6/12/2018

Η ερωτώσα Βουλευτής

ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ – ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ

Βουλή των Ελλήνων | Τηλ. Επικοινωνίας: 210 3707963 - 60

Ελένη Ζαρούλια

Βουλευτής Β' Αθηνών

ΛΑΪΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ - ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ